

УРЕЂУЈЕ ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У

28. Фебруара 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

Три песника.

(По А. Мајснеру.)

„Куд си пош'о брате мио?“
 К развалинам оним сивим —
 Мрско ми је међу живим';
 Тамо је вргла, међу мртве,
 Историја своје жртве.
 Там' где ј' смрти мрко лице,
 У прастаре костурнице
 Рад сам грешном ногом сићи
 И јунаке све обићи,
 На колена пред њих клећи,
 Великом им праху рећи:
 Из вашег великог гроба
 Подигните крсна кама,
 Распрените тим плочама
 Ситничарско наше доба . . .
 Нема данас, као негда,
 Мисли снажних, мисли стројних;
 Од мајушног света бегам
 Да их нађем у покојних.

„А ти, друже, куда тако?“
 И ја сам се у свет мак'о
 Не би ли ми срећа дала
 Кроз дубраве и пустиње
 Пренети се до обала,
 Где с' не чују света јади,
 Где ћу моћи сневе сиват'
 И природу вечну, силну
 Обожават' и уживат':
 Њено цвеће, прамалеће,
 Њено море и вихоре,
 Орган-гласе и таласе,
 Ноћи, дане, бурне, тије,
 Гледат' сунце како грије,

Тражит' тице што се крију,
 Слушат' њину чаролију. —
 Све те чари, вазда нове,
 Слашћу пуне груди ове,
 Па бих хтео све то миље,
 Природино изобиље
 Да до гроба гледам, бројим,
 Са природом да се спојим.
 Са њоме би вазда дис'о —
 Јер у њојзи чисто, јасно,
 Огледа се дивно, красно
 Вечног бога вечна мис'о.

Е па ид'те куд вам срце каже!
 Моје жеље са свим друго траже
 Где невоља једна другу туче,
 Тамо мене бурно срце вуче;
 Међу светом мени је милога,
 У градови, у борби живота;
 Међ сељаке носим своје жеље,
 Ту ја тражим њине хранитеље;
 Међ робови што по праху ходе
 Тражим моћи, силе и слободе.
 Међ грешници, тамо тражим бога,
 Бога свога, бога њиховога;
 И низини спаса са висина,
 Међ народом божијега сина.

Сву тројицу крилима засени
 Невидљиви човечанства ћени.
 Оном двома хладном руком махну —
 И одоше свак' на своју страну,
 Овог трећег понесе у лету
 Да с њим ходи по беломе свету.

М. П. Ш.

„ФАРБЛУ“

или

Мушко „Фрише фире“

Жалосна игра у једном (ал' врло рђавом) чину.

Преставља се свако вече

у дворани кафане „код зеленог кеца“

Особе.

Рого, удовац (главни јунак!)

Гавра, његов син.

Рокса } његове кћери.

Перса }

Ержа, слушкиња.

Збива се у рогиновој соби. Намештај стародревни, што му је жена донела. На столу дуван, цигаре, луле истиве, бланкети за вексле, неплаћени рачуни, неколико пакала карата, езекуциони табаци, уговори о продатој кући и салашу и т. д.

I. ПОЈАВА.

Рого (сам).

Рого. Кад сам умео растећи, умећу опет и стећи. Кућу и салаш, што ми је баба оставио, сретно сам продао, али кад сам их на „фарблу“ умео изгубити, умећу их на „фарблу“ опет и добити. Новаца, као прометног капитала, заостало је од продате земље, дугове нећу још плаћати, док се не регресирам. Данас је опет картанија у кафани код „зеленог кеца“; биће ћара и шићара. Опет ћемо ударати „шлагера“ као ономад, кад смо оно непрекидно играли 36 сати. Бифтек је онде ванредан, а шампањер, као да је из Париза! Моја покојна је волела играти „фрише фире“, ал' то су нисличарења, то су ситнарије. Добијеш ил' изгубиш 3 — 4 форинта! Чудна ми посла! Та то је слепачки. Ал' на „фарблу“ могу добити 7—800 фор. Шест сати је прошло — идем на посао, „људи“ ме чекају! Ала ће то господствено да се вечера после сретног добитка: бифтек, ростбеф, рајнлакс мит сос а ла тартар, фрикандо и ескалоп, фромаж де бри! Па аусбрук, па шампањер! Ајде, Рого, немој оклевати. Слава те зове! (Оде).

II. ПОЈАВА.

Рокса, Перса, Ержа.

Перса (девојчица од 8 година). Секо, ја сам гладна оћемо л' скоро вечерати?

Рокса. (виче) Ержа!

Ержа (долази). Шта вам је сад опет?

Рокса. Има ли штагод за вечеру?

Ержа. Но, па остало је од прекјуче погрејаног купуса и од синоћ шаргарене.

Перса. Ја ћу опет јести само леба, као и у подне, јер неводем ни купуса ни шаргарене.

Рокса (Кроз плач). Отац опет није оставио ни крајцаре у кући; све носи у ту проклету кафану, и док он онде пије најскупоценијег вина и бира најфинија јела, ми овде гладујемо!

III. ПОЈАВА.

Гавра, и прећашњи.

Гавра. Роксо, дај ми једну десетицу!

Рокса. Немам ни десет крајцара у џепу.

Гавра. Шта немаш! Мора бити! Вечерас сам наручио тамбураше у биртији „код блуднога сина“; хоћу да частим мађарске глумице Познао сам се с њима у Ша-

рошпатаку, кад сам био ђак. Због њих су ме и протерали из гимназије. Ал' марим ја; од то доба боље и живим, него док сам лупао главу с латинским и грчким језиком, алгебром и физиком!

Рокса. Ти частиш глумице, а ја и Перса немамо ни једне целе сукње; ти бацаш тамбурашима десетице, а ми немамо ни леба у кући! (Плаче).

Гавра (звиждуће једну мађарску арију, што је чикоши на чарди свирају). Е кад немаш, идем код чивутина, па ћу дати материно прстење у залогу, њој и онако не треба, она је умрла. (Оде).

IV. ПОЈАВА.

(Овде би сад требало, да се разложи, како су они, који су на кривом путу к себи дошли и поправили се; пошто пак то још није случај, то се наставак ове жалосне игре мора оставити на боља времена).

Аб.

Вести из народа.

Данас имамо лепих вести са стране, од којих не пропуштамо неке и нашим читаоцима ради повољнога звања и равнања да саопшtimo.

Из Дарувара имамо спширан извештај о њиховим илицама. Зна се, да у илице иду болесни људи да се лече, а и мало дете зна, да је у илицама најважнији фактор здрав и чист ваздух. У Дарувару је пак по улицама тако блато, да чисто у свакој брљи видиш гњездо и легло куге и колере. Што се наш дописник тужи, да куће прокисавају, то је са свим добро, јер страни гости, који су и онако онде на великом трошку, имају бесплатан „туш“; што су собе влажне, и што гости лако могу добити из прве руке костобољу и шкрофле, томе је лако помоћи, јер је близу Липик, који је припознат протв споменутих болести. Забаве и весеља има и сувине, јер у оближњим респтаурацијама пије се, свира и пева по целу ноћ, те болесници ако и немају мирна сна, али имају лепе племените забаве и бесплатно могу по целу ноћ у кревету да се преврћу слушајући хуку и буку, односно славујске гласе поред шампањера. У шеталишту је истина блато до колена, али тим боље по госпе и госпоћице кад се шећу, јер је мекано и неће добити жуљева. Простора за станове има довољно, јер је од властелинске штале направљено доста соба, а преко пута је властелинска бачварница, те рано у јутру бачвари набијају обруче, те гости не морају куповати будилника (Wecker-Uhr), јер лупање бачвара пробудило би и оне животиње, што седам месеца спавају, те се гости пробуде (ако су т. ј. спавали) и немогу пропустити сахата за купање. Даље нам прича дописник наш о ценама и о подвозу, или то није било ни мало нужно, јер ми смо били у Бечу и Паризу о светским изложбама, па знамо какве су цене и подвози у тако великим варошима. Ове су околности у стању да примамљују госте у те илице и ако је то све тако — што ми не знамо, јер нисмо тамо били — онда желимо добар апетит!

О другима вестима из народа други пут.

Аб.

Абуказемов календар.

Фебруар.

21. Св. Петар у Чурушкој цркви даје оперирати онај шести прст, што му је сликар направио на десној ноzi.

22. Гђи Миловуковици стало је здраво до имена „Заставилог“ дописника; али ни њеним рачунима не зна се крсна имена!

23. Лед је отишао; код Новог Сада меће се мост; но нама се чини да је то врло рано; иначе се мост увек тек о берби правио.

14. Гђа Миловуковица изјављује у званичним новинама, да не прима честитања.

25. Тиса прети, да ће да поплави; ми ово не верујемо, остаће он зелен као што је и био, а плаву боју он не бегенише.

26. Сваки воле слободу, али „Стармали“ ипак волије оне, који га држе, него оне, који га напуштају.

27. Преставља се „Фрише фире“ од К. Ристића; једна Ержа са галерије вели својој другарици: То баш није истина, да се госпоје картају од три сата после подне, до 10 сати у вече; моја не долази никад пре једног сата ујутру.

28. Новосадске госпође умољавају управу позоришну, да после „Фрише фире“ даде престављати: „Три бекрије“, „Карташа“, „Сеоску лолу“, „Кир-Јању“, и т. д. т. ј. комаде, где и мушке врлине излазе на видело.

Са гимназије.

(Предавање проф. А. Бубалића прибележио гимназиста П. Шарић.)

Хм! хм! мир ви! Дакле последњи пут смо стали код прозор затворте ви тамо — код храбрих Шпартанаца — са свим Перићу, са свим га затворте! — Који су код Термопила под кнезом својим који се зваше — Смедеревац оћете л' се смирити већ једном? — зваше Леонида. Сама реч Термопиле као што ће вам бити познато и што би већ требали да знате значи: — Тестераше не трпим, Перићу ако вам је до тога оно ено вам авлија па сеците дрва а не кварити скамије — значи српски: „топли извори.“

Ксеркес је са својом војском већ допрљо до чувенога кланца, али пре но што отпоче бој послао је перзијски краљ посланике к Лакедемонцима са условима — кајиш тај дајте, зар можете бити још тако детињаста Којићу да се са таквим стварима играте — са условом да се предаду и издаду све — кишобране Перићу треба оставити у кут а не држати их у скамији те да падањем чине ларму — да издаду све оружје. Али поносити одговор Шпартанаца гласио је: — Ви Триковићу помакните се малко на страну да могу да видим шта ради тај ваш комшија иза леђа — хтедох рећи да је одговор гласио: „Дођи и однеси их.“ А када су им рекли да је Перзијанаца толико да ће њиве стреле небо помрачати онда одговори краљ Леонида: — Јесте чули ви Шарићу *perjicio te per fenestram puer* ако не будете у мене гледали! — хм! хм! одговори Леонида: Тим боље! бар ћемо се у хладовини борити.“

Након четир дана заподенуо се бој. На заповест персијског краља — не смејте се ви тамо! — нагрну грдна сила на кланац. Шпартанци се храбро бореше — а ви? ви сте Јањићу прави магарац — читав дан је трајао бој, па већ и најбоље чете персијске са поносним именом: — луде и лењивци увек најмање знају а нај несталнији су; запамтите то Перићу — именом „Бесамртници“ — и оне не могоше против шпартанске храбрости која је извирала — из буџака ви тамо, што не пазите? — из њива отацтвољубља. Тада се нађе гадна издајица по имену — Шарић! Шарић! сигурно бележите опет нешто што не спада у историју? — по имену Ефијалт, који показа Перзијанцима скривену стазу преко брда, и сад се зачу међу Грцима глас пун ужаса: — Ко се сад опет баца коштицама? зар нема важнија посла! — глас: Ми смо с леђа нападнути! — усудите се само још једаред, ви, ви. — На тај глас отпусти Леонида савезнике, и сам оста са својих 300 Шпартанаца и умре најславнијом смрти коју је Хорац опевао овим речма: — Сад ћу вам ја доћи тамо Перићу! —

„Dulce et decorum est pro patria mori.“ Читава Шпарта ожалила је своје јунаке, а на месту где је био тај знаменити бој подиже им диван споменик са овим лепим надписом, који када се метрички преведе гласи:

„Али ово је већ и сувише, то се не да издржати!“ Оваковим људма говорити као што сте ви и не вреди! Ви Шарићу таки да сте изишли из разреда и ако ми до идућег часа не донесете садржај ове лексије са свим тачно као што сам ја говорио, — онда — онда ћете видети шта ће бити — разумете ли?! —

К. К.

Нешто из школе.

Зими једног дана, кад је велика поледица била, дође један ђак касно у школу, а учитељ још с врата на њега: „Шта је, зар ти не знаш да школа почиње у 8 часова, а сад је већ пола девет прошло, а“? „Молим господине“ одговори ученик „тако је клизаво, да кад учиним један корак напред, отидем два корака натраг.“ „Хм! хм! лажљивче један, да је то тако не би ти ни могао доћи у школу“ примети учитељ. „Молим господине, досетио сам се ја како да идем, окренуо сам се после те сам пошао кући; те тако ето стигнем у школу.“

У првом разреду на испиту запита учитељ једну малу девојчицу: „Мацо! ти имаш пет земичака, па поједеш три земичке, колико ти још остаје“? Девојчица је дуго мислила, ал никако да прорачуни; у зло доба ће, рећи: молим господине, ја немогу да поједем три земичке много ми је.“

Неки учитељ, који је напаметни рачув свагда на очиглед радио, запита — на врага баш некако око последњег — свог ђака: Перо! у овом џепу имам 9. форината, а у овом другом 12. фор. колико имам свега новаца? Пера се дуго мислио, ал никако да погоди, најпосле рече: „молим господине покажите ми новце.“

Р.

Ћира. А шта ти судиш о беседи Сабовљевићевој на пештанском сабору?

Спира. Врло је оригинална!

Ћира. Но, у чему?

Спира. Зар ниси приметно да он пре свега вели да ће гласати уз предлог владин, па тек онда наводи разлоге, зашто је требао гласати — противно.

Ћира. Јадни Сегединци! баш су страдали. Треба да им и ми притечемо чиме у помоћ.

Спира. Бога ми треба. Јер ми најбоље знамо како је то кад се коме Тиса погне до грла.

Ћира. Сад ћемо видети је су ли руски новинари тако пакосни као Лојд.

Спира. А како ћемо то видети?

Ћира. Ако су пакосни, онда ће и они отворити нову рубрику са насловом:

„Tisza in Ungarn“.

Ћира. Море ко то упропасти Сегедин?

Спира. А ко други него Тиса!

Ћира. Море лакше да те не чује ко, да не страдаш!

Спира. А ко зашто да страдам?

Ћира. У уставној земљи, не сме се тако што ни помислити а камо ли рећи.

Спира. Да је било устава не би ни Сегедин пропао али за Тису нема устава па зато и пишти сто хиљада Сегединаца.

Ћира. Јел Спира стоји и то да врана врани очи не копа?

Спира. Стоји да како.

Ћира. А стоји и то да Тиса Тиси гроб копа?

Спира. Стоји и то.

Ћира. Виш' како и логика уме да стоји на једној нози

Спира. Знаш ли море да приђе и на пса мраз. Ћира. Кога то мислиш?

Спира. Зелен-кера — Еленера, који би нас оном-лане попио у кашици воде.

Ћира. А сад?

Спира. Сад вели како српска села око Сегедина спасавају и помажу бегунце, и диже Србе у звезде.

Ћира. Не веруј куме пасји су зуби, не лаје та куца српских села ради него себе ради.

Ј. Пров.

Разлози.

(после гласања)

Знате-ли зашто је добро што се у Београду пијаца премешта на велику пијацу? — Е па ево да вам кажем.

1.) Биће ту велика ларма, па ђаци у великој школи неће моћи за време предавања спавати.

2.) Што ће бити пијаца узвишена над полицијом. И тако ће се моћи контролирати не само шта је горе у корпама, већ и оно што је на дну.

3.) Кад се превали каква корпа са јајима, крас-тавцима, крушкама и тиквама, то ће се све лепо само одкотрљати управо у полицију, — и тиме ће се много олакшати чиновницима, који имају да се брину за добру и здраву храну.

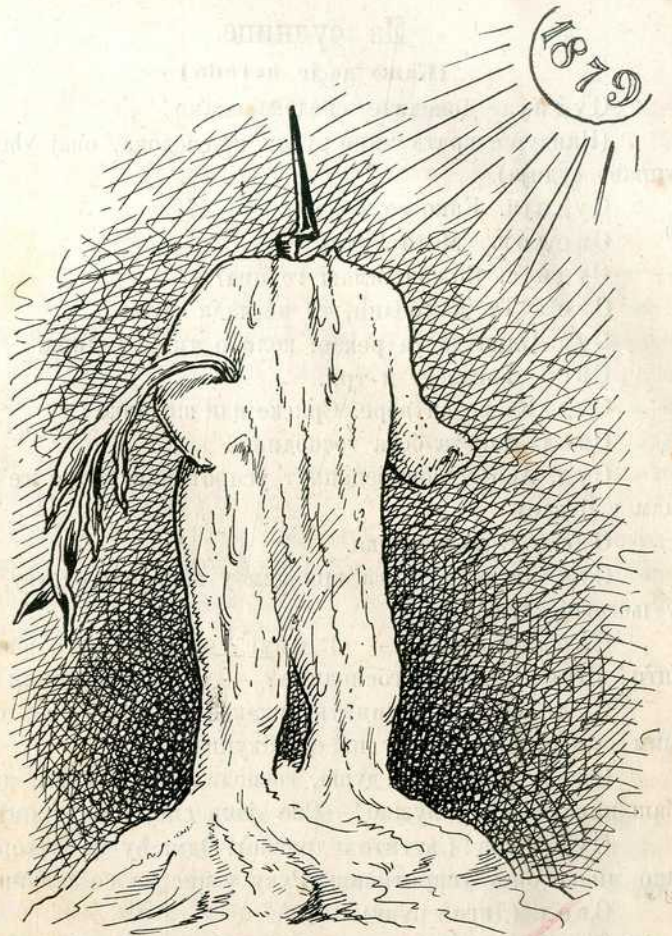
Д.

Приликом бугарскога весеља.

Бугарски је народ дано
 Барем с полом својих плућа;
 Пала му је с душе мука,
 Барем она понајљућа.
 Ако није стиго дану
 Утеко је барем ноћи;
 Трпе л и сад коју рану
 Бар се нада да ће проћи.
 Диже барјак боља нада
 А окове старе стреса.
 Така радост није мала,
 Већ се диже до небеса.
 Славу слави, бога хвали,
 Што сад и он може рећи:
 Ево воље, камо пута,
 Да пођемо општој срећи?
 И народи већ су вољни
 Да у коло њега приме, —
 Бугарски је народ весо,
 Ко је човек весо ј' ш њиме.
 Кад се коме срећа рађа
 То се целом свету мили;
 С многих страна поздрав иде:
 Тако, браћо, сретни били!
 То весеље увеличат'
 Свако жели, свако гледа,
 И мађарски новинари
 Пуцају — од јада.

А.

Тако је то увек било кад се што од снега склопи:
Преко зиме траје — пролећем се топи. *)

*) Горњу илустрацију доносимо по ческим „Humoristicke Listy“. Овај лист препоручујемо нашој публици, нашим читаоцима, касинама и кафанама, где се одомаћио „Кикирики“ и друге накарале, које нас за наше новце ћушкају и исмевају. Ур.

Преводи.

Quis ne scit orare pergat ad mare.
Ко не зна орати нека иде к Мари.

Caput mortuum.
Мртвачки капут.

Censeo Cartagenam esse delendam.
Ја мислим Гена треба карте да дели.

Својства доброга вина.

Када је неки отац попа саветовао сину да се о-
кане вина, овај му одговори: „Ти отац мора да не
знаш добро својство вина, иначе би га морао и сам
пити, знаш да и свето писмо вели „винце веселит ср-
це чловјека“ па мораш знати да добро црно вино
даје добру крв, добра крв даје добро срце, добро ср-
це увек чини добра дела, добра дела отварају рајска
врата, а ти си сам рекао да за тим треба највећма
да тежим — па сад реци да ли да га се оканем.“

К. К.

К о к и ц е.

Ја имам права ући у новопазарски санџак, ал не-
мам дужности ићи на новопазарски наџак
Мајстор Андраш.

Неки Подреповић жели да буде изабран за посла-
ника у Боци которској. Он се позива на своје чисто и нео-
каљано име.

Спрема се закон по коме се од сад школе морају звати
и школе. Они мисле да наша деца не знају шта је то иш!

Неко је нађушкао да је Дунав у подземној свези са
Рајном. Аха! сад ја тек знам од куда долазе Бизмарку
тако либералне идеје!

(Н. Л.) Ја не знам зашто женске пуштају да уче
права и медицину, а не пуштају их да уче и богословију.
Јер ко би знао придиковати и читати горонадну молитву,
него баш оне.

Из суднице.

(Кажу да је истина.)

Судија Доведите сведока овамо!

(Пандур с врата мане руком на сведока, овај уђе, па управо судији).

Судија. Како се зовеш?

Сведок. Мато Груић.

Судија. Колико имаш година?

Свед. Та ја мислим, то неспада овамо.

Суд. Одма да си рекао, колико ти је година.

Свед. Тридесет и три.

Суд. Какве си вере. Српске или шокачке?

Свед. Али за бога господине!

Суд. Ако се још једанпут успротивиш, одма те стр-
нам у бовару.

Свед. Е па шокачке.

Суд. Јеси ли ти са кривцем у каквом сродству, или
у његовој служби?Свед. Ко? Ја? — С њиме? — Није него још не-
што! Шта мислите, господине? — (Смеј у публици). —Суд. Ти немаш чинити никакве примедбе пред слав-
ним судом! Дигни руку па се закуни!Свед. Али бог и душа, господине, ја мислим, да то
баш никако није нужно! (Све јачи смеј у публици). —Суд. Ћути! (Љутито и дрекне): Одма ћу те затворити,
ако ми се опет успротивиш. Руку у вис па се закуни!

Свед. (Дигне руку).

Суд. (Чита заклетву). „Заклињем се богом живим!“

Свед. „Заклињем се богом живим!“

Суд. „Да ћу исказати све, што знам.“

Свед. „Да ћу исказати све, што знам.“

Суд. „Да не ћу ништа претајати.“

Свед. „Да нећу ништа претајати.“

Суд. „И да ћу казати праву истину.“

Свед. „И да ћу казати праву истину.“

Суд. „Тако ми бог помогао!“

Свед. „Тако ми бог помогао!“

Суд. „Дакле шта имаш да кажеш?“

Свед. Лепо вас поздравио господин обрштар, да
дођете вечерас у 8 сати на вечеру. Донели су срну што
ју је јуче убио. — (Сва публика у смеј). —

Суд. Шт — а — а? А зар ти ниси сведок?

Свед. Нисам господине, ја сам слуга код господина
обрштера, и треба да вас позовем за вечерас, а како вас
нисам нашао код куће, дошао сам овамо. А кад сам пи-
тао за вас, довео ме пандур овамо унутра. (Општи смеј.)

* * *

А ђаво мене теро!

(Нешто измишљена а нешто и истинита приповетка).

(Свршетак.)

Чекај данас, чекај сутра, дал ће се како солга окре-
нути и истрагу спровести, ал нема ће ни од корова, е па
кад је тако, помислим ја, а ти чекај солго има и над попом
попа, зато се договорим с Пером и Ђорђем, те нађемо
једног писара, који нам онако својски једну тужбу на
вармеђу, против солге — ди не ће да води истрагу — на-
пише, у којој и другу петицу Ђорђеви као „корпус делик-
ти“ приложимо. „Риктик“, од жупаније и дође „донерветер“ као и да се наша молба одма — вођењем истраге
против касир Аћима, због мићења — испунити има,
такођер и да се после спроведене истраге акта вармеђ-
ском фишклату (због стављења касир Аћима у оптужно
стање, код првостепеног суда — герихтеофа—) послати има.И та заповест мораше солги „трице и кучине“ бити,
јер нас он једног дана цитира, и његовом шрајберу за-
повест да, да с' нами протокол узме, шта ми управо ту-
жимо и тражимо; ко бојаги да он то већ и сам незна,
кад се већ та ствара у његовом присуствију догоди, па по
правди а и по самој кривди требаше он сам да нареди,
што ми тражисмо. давањем свога берихта. Е ал шта ћеш
му кад он неће да прави берикт, а оно мораш ти да
тражиш правду.Тако ти ми дакле, све што смо у тужби тужили у
протокол метнемо, и нас солга отпусти, снисходително
уверавајући нас, да ће акта жупанији послати; ал то
све без да је и друге кметове и оптуженог касира на
протокол узео. Надајући се да ће жупанија ту непотпу-
ност увидети, поновну истрагу наредити, остасмо и при-
тим, ал ко ће наше чуђење описати, кад нам после неко-
лико дана, позив од аудитора уручен буде. Ми тражисмо
незнам по којем закону политичну истрагу, па после та
ствар тек припада штацанвалту, а не аудитору; ал кад
нас већ даше њему, а ми ајд и к' њему, тврдо уверени,
да ће касир Аћим најмање за тако јавно и јасно под-
мићивање барем један месец дана пресуђен бити. У-
једно и неколико кметова, који по петицу добише с' на-
ми као сведоци. Кад тамо нађемо и једног нашег лоцу,
шта је тај тамо тражио незнам, нег дознадох после јед-
ног сата.Уђем ја, па Пера, па Ђорђе, и кажемо све по реду,
како је било, напоследку уђе и касир Аћим (а за испи-
тивање поведени наши још други сведока ни говора); не-
го одједанпут будемо нас четворо позвати и ту нам ау-
дитор следећу (: оде не припадајуће изостављам:) пре-
суду изрече:Кримин: бр: 227 год 75-те у име и т. д. Срески
суд у и т. д. пресуђује:Да тужени касир Аћим није крив, напротив ту-
житељ Ђураћ, Петар и Ђорђе, чрез нарушеније мира, на
неоснованим тужбама, као преступ окривљују се и
зато се дакле, по један месец аришта казне.

Основи:

(Остали се изостављају, само најважнији) и то 2-ги
Да су ти пет форинта, као у овом округу а у П.
особено уобичајени новчани алвалук (алдумаш), а
не мит који онај плаћа, у чију је корист делење доне-
шено, у овом конкретном случају пак попови.Да удари гром из ведра неба у коприве, не бих се
зацело тако зачудио, као овој пресуди, е ал шта ћеш
она је изречена, па немаш куд, него апелирај. За апела-
цију пак требаш адвоката, њему опет новаца, па сад буд
доби месец дана кавеза на крчаку — за недопуштени ал-
валук — буд изгубише Пера и Ђорђе њихове петице (с'
којима би бар могли за тај месец кост ариштански пла-
тити) још плаћај и апелацију; е тако је то „а ђаво ме-
не теро“ да и ја тужим, да су тужили само њи двоје
што добише петице, ал оћу ја да терам пик на конач,
и да се борим са освјашченима и с' рогатима. Шта толи-

Укратко, ја тражах „задужбину и овога и онога света“ кроз добијања популаритета у селу, да нам се фарба с' тужбом примила, а и тедох поповма, да се онако ко нешто мало осветим; премда су они све једнако против нас неколико Срба кремера у селу бургџашили и приповедали, да нас 5. ил 6. кућа читаво село Румуна, око 6000 душа (који с' грцима држе, јер ми ма у чему онако куд руда, које се пак поповма не допада) за нос вучемо, а овамо још ја доби бурунџију; мора да им је слатко пало и да се радоваше (кашто се и једном у друштву ариштанцима потсмеваше), ал на част им кад ја знам да на правду страдах, што су још већи људи — а не само ја један кремер — искусили.

Напоследку направисмо и апелацију, од једно четир табака; ал бадава ти ми у истој наведосмо, да алвалук ил алдумаш у општинским старима, ни после, а камоли (ко што оде беше) пре сесије није допуштен, већ само кад се продају коњи, краве и т. д. ко приватна персона; бадава ми наведосмо по § § да истрага код ове свари по закону у политичну струку спада (јавног тужиоца): бадава ти и то наведосмо, да петица богме није алвалук ил алдумаш, ко полић ракије или пенгеш, него већ дебео мит, и да се не даје исти ма за штогод, као и да наши поведени једно десетину други кметова, који петице примаше нису ко сведоци прислушани; бадава напоследку приложисмо и једну сентенцију жупаније, да неке кметове због мита збацише; све то бадава беше; јер кр. табла пресуду аудитора потврди, и ми морадосмо — пошто нас (а ми грешни челољци тедосмо другог) суспендираше — један месец у бувару одседети.

Пре нег што одох на нетражени ајнкис, помислим да ћу се моћи с' новцем искупити, па положим 150 фр. — по 5 фор. на дан — суду, ал и ту будем одбијен — имају новаца нетреба им. Поповма још немадох прилике (ко бивши ариштанац) показати им „моје зубе“ што ми одрезаше месец дана у бувари косо колач, ал касир Аћиму опет „врнух жао за срамоту, јер како дођох као кмет, бургџаших донде, док му не нађосмо „фелере око касе“ после којег га и збацише, а људи богме и извиждаше. И тако прико мој, ово ти је моје житије, што претрних као кмет, још у почетку нашег конституцијалног (ал нас и уче исти поштovati) живота, ал зато сад опет „што дикло навикло,“ не дами хандрак мира (само ћу сада паметнији од ђавола, јер миша двапут не улови тако лако у замци) док не добијем још један „дубок“ од једног месеца. Како отседе оно, тако ћу и у будуће, па што ћу „кад ме канда све, ђаво тера“, да сам у свакој чорби мирођија, и да сам револтант, (тако нас у пресуди намоловаше).

На тај месец дана се једим и то како се сетим — јер знате, ко ариштанцу ми беше и комарац музика и забава — а знајући да од једа може човеку жућ пући, па и умрети, оставим се и једа; ал „иде коло наоколо“ шат дође ред и на попове; видећемо.

„Стармали“ излази 10, 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. годишња 2 ф. на 3 месеца 1 фор. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Ово ми љубезни читатељу, „Стармалог“ приповеда један кремер, грк или ако оћеш и трговчић, с' којим се случајно познадо, а ствар будући нешто остарела а и интересантна, да неби коса времена баш са свим преко ње прешла, и у заборав отерала; седе и написа је — по нешто по приповедачу, а по нешто окити и нацивра и сам, знајући да се нико неће наћи белајдикт што је изнесох на јавност — а ако који кмет баш буде тужен због мита, алдумаша, или и алвалука, нека се обрати к' мени писмено (само молим да се плаћају писма, јер се надам врло великом потраживању моје робе) а ја ћу му свесрдно пренис од пресуде послати, па нека после, ма и вола, а која варошка танти и иљадарку прими, ако му даду (јер је ко што видите, по овој пресуди слободно) — и ако му поштење допушта.

Приповедал ми мој пријатељ још какво главом-озид-удараније, ја ћу одма, за штов. читатеље „Стармалог“ нашкрибати; за које знам да ће ми зафалити, можда осим — којег попе

дп.

П а б и р ц и.

Шта све може човек за један минут да учини. У неком старом роману читамо ово: „Тодор одјаше до баште; скочи с коња — провуче се кроз плот, одлети до колебице, где му је љубазница седела — примакне се њојзи и падне пред њене ноге. Она га радосно диже горе — он седне покрај ње — загрли је и пливао је у мору блаженства. Све је то учињено за један минут.“

Један тровац се опклади са једним пријатељем, да ће он стотину људи ословити једним истим речма и да ће му на те речи сваки једно исто одговорити. Опклада се прими и трговац све своје познате — наравно сваког обашка — запита: „Јесте ли чули да је Поповић купио кућу?“ — „Који Поповић?“ било је редовно свачије питање, и тако онај трговац добије опкладу.

Један богат банкар пострада због рђаве штекулације и ода се на списатељство. На то ће рећи неки шаливчина: „Најпре је он пострадао због папира а сад ће папир да страла сд њега.“

Највећи филозофи увек су имали ружне жене, та наравно — код лепе жене заборавља човек сву филозофију!

Новије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради припошље.)

Хемија, написао Х. К. Роскоје, професор хемије у Манчестру. Превоо Стеван В. Поповић, енарх. школки референт. Са 36 слика. Нови Сад. Издање штампарије А. Пајевића 1879. Цена укориченој у тврде корице 50 новч.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новоме Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Змају у Београд. Предлату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад.

Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

➡ Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас. ➡

Изишла је из штампе и продаје се

I. Свеска „СТРАЖЕ“ ЗА 1879. ГОД.,

лист за науку, књижевност и друштвени живот.

Садржај: Одломци из дневника једног добровољца. Успомене из српско-турског рата 1876. год. — Шта знамо о животу. Од Х. О. — Морају бити непријатељи. (Преписка два друга) с руског превео Ј. Жујевић. — Историја једног злочина, по казивању једног сведока, од В. Хига, превод с француског. — Ревизор, шаљива игра у 5 чинова, написао Никола Гогољ, превод с руског. — Дописи: Вести из Бугарске. Религиозно сектаторство у Русији, у свези с историјом Русије. — Суд Џ. Стурта Мила о социјализму. — Књижевни преглед: а) српско-хрватскз књижевност, б) страна књижевност. — Научна кроника (Дарвиново дело о плођењу биљака). — Губитци (И. М. Коларац, А. Јакић, М. Месић, Љ. Каравелов). Смесице. Библиографија.

„Стража“ изилази сваког месеца у књизи од најмање 10 штампаних табака. Цена на четврт године 2 фор. 50 н. за Аустро-Угарску, а за Србију и остале земље 5 и по динара (франака); поједине свеске 1 ф. а. вр. Претплата се шаље: Administraciji „Straže“, Neusatz (Ungarn).

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОВРОДА.

од 23. фебр. (7. марта) почињући до даље наредбе: Из Новог Сада у Земун уторником и петком у пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Тител, Земун и Оршаву средом и суботом у пола 5 сахата по подне.

Из Новог Сада у Пешту, понедељником, средом петком и суботом у пола 11 сахата пре подне.

У Новом Саду 16. (28.) фебр. 1879.

Отправништво.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ НА КЊИГУ

ЖИВОТИ ВРСНИХ СРБА

МЛАЂЕГА НАРАШТАЈА.

од 1853. до 1879.

од различитих писаца, скупио и приредио, местимице допунио и прерадио Драгутин Посниковић. са предговором од Јована Бошковића, библиографа и чувара народног музеја у Београду.

Ни у српској ни у осталим словенским књижевностима нема животописних речника врских људи, осим узгред код Чеха у „Научноме словнику“ а код Хрвата и Срба од чести у „Рјечнику умјетника јужно-словенских“, а осећа се велика потреба таквих речника, као за читање тако и за потраживање (Nachschlagebuch.)

Нашав подстрек и одобрење у старијих књижевника наших, с којима сам о томе говорио, прегох да покушим најпре описе живота врских Срба млађега нараштаја, за последњих 25 година (1853—1879.), који леже растркани по књигама, новинама и другим часописима, — да приредим, или замолим, да ми који познат књижевник по неки живот из нова напише: једно за то, што је на тако огромном послу лакше радити парче по парче, то јест најпре књигу о млађем израштају, па онда о старијем, хронологијским редом, а затим обе саставити и допунити у прави животописни речник, по азбучноме реду; а друго из побуда које ћу ниже навести, и које ће још и јасније изаћи у предговору.

По горе наведеној основи и распореду, ова ће књига донети преко 150 биографија млађих врских Срба т. ј. оних, који су живели само до своје 40-те године.

Према потреби и користи оваког и овог дела, надам се да ће се имућнији пријатељи наше књижевности као и наши родољуби, нарочито свештеници, професори и учитељи настојати да се ова књига што више у народ распростре; а највише се уздам у српску омладину, којој је баш и намењено ово дело, да ће се својски заузети око скупљања претплате.

Претплату прима осим мене, свака српска књижарница. У Србији: Велимир Валожић и Андрија Пурић у Београду и сви окружни и срески књижари; у Аустро-Угарској: Браћа Јовановић у Панчеву, Браћа М. Поповић, у Новом Саду, Миљивоје Каракашевић у Сомбору, Спира Петровић у Котору и Милош Грабовачки у Земуну.

Претплата се полаже на пред, а рок претплате траје до 15. априла ове године.

Скупљачима ратујем 10 на сто у новцу или у књигама.

Цело дело изнеће преко 25 штампаних табака велике 8-ине, и биће готово, без погледа на број претплатника, до 1. маја ове године, а тада ће се одмах и разаслати.

Цена је: брошираном издању, у сасвим укусном формату и на сатинираној хартији 3 динара или 1 фор. 50 н. а. вр. а фином издању, у елегантном лајпцишком повезу, а на најугледнијој дебелој хартији 6 дин. или 3 фор.

У Београду на Сретење 1879.

Драгутин Посниковић.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

„БАЧВАНСКЕ ПЕСМЕ“

СКУПИО

СТЕВАН БОШКОВИЋ.

Ове занимљиве народне песмице излазе за осам дана из штампе. Књига ће изнети 10 штампаних табака на углачаној хартији и новим писменима штампана. Цена је само 50 новч.

Ко узме за готов новац више од 10 комада добија 20%, а комисионари 15% рабата.

Како је скупљач ових песама већином на путу, то је умолио г. Луку Јоцића, издавача „Јавора“ у Новом Саду, да претплату прима и да књиге одавде из Новог Сада, где се књига и штампа, разашље.

С тога се умољавају пошт. г. г. скупљачи и претплатници, да све наруџбине шаљу једино на

ЛУКУ ЈОЦИЋА

ИЗДАВАЧА „ЈАВОРА“ У НОВОМ САДУ.

„НОВИНА“

РОМАН ИВАНА ТУРГЕЊЕВА

Превод П. Тодоровића

I. и II. св.

Цена обема свескама 1 фор. 40 новч. Наручује се у

Штампарии А. Пајевића у Н. Саду.